

Injecteren insuline met navulbare insulinepen

Omschrijving handeling

Plaatsen van pennaald op de navulbare insulinepen. Testen van de insulinepen. Instellen van juiste dosering. Loodrecht onderhuids inspuiten van de insuline.

Deskundigheidsniveaus

Opdracht tot voorbehouden of risicovolle handeling:						
Mag zelfstandig verricht worden door						

Aandachtspunten

- Dit is een protocol voor navulbare insulinepennen.
- Dien het medicijn toe volgens voorschrift.
- Neem kennis van de informatie op de bijsluiter.
- De insulinepen is voor individueel gebruik.
- Gebruik voor elke injectie een nieuwe naald.
- Gebruik een veilige pennaald.
- Stem de lengte van de pennaald af op de dikte van het subcutaan vetweefstel, bij voorkeur 4-5 mm.

- **Bewaar een in gebruik zijnde insulinepen op kamertemperatuur, zonder naald, met beschermdop. Insuline is na aanbreken vier tot acht weken houdbaar. Raadpleeg de gebruiksinstructie. Noteer de aanbreekdatum van het insulinepatroon op een plakker op de insulinepen.**
- **Bewaar de voorraad insulinepatronen in de verpakking in de koelkast. Haal een insulinepatroon 1 à 2 uur voor gebruik uit de koelkast. Ongeopende insuline is houdbaar tot de vervaldatum op de verpakking.**
- **Wanneer de cliënt meerdere soorten insulinepennen gebruikt, dienen deze goed te onderscheiden zijn.**
- **Neem bij minder dan 12 IE troebele(!) insuline in het insulinepatroon, een nieuwe pen met insulinepatroon in gebruik.**
- **Ontlucht de insulinepen en controleer of er insuline door de pennaald komt door 2 IE weg te spuiten. Spuit meer IE weg wanneer de bijsluiter dit aangeeft.**
- **Geschikte injectiegebieden zijn: buik, boven/buitenkant van bovenbeen (handbreedte boven de knie vrijlaten), billen (bovenste buitenste deel).**
- **Dien snelwerkende humane insuline in de buik toe en langzaamwerkende humane insuline in de billen of het bovenbeen. Analoge insuline kan op elk van de bovengenoemde injectieplaatsen worden toegediend. Roteer de injectieplaats binnen het gekozen lichaamsdeel.**
- **Grotere doses analoge insuline hoeven niet standaard gesplitst te worden. Raadpleeg de bijsluiter over maximaal in een keer toe te dienen hoeveelheid insuline.**

- Desinfecteer de huid bij cliënten met verminderde weerstand.
- Maak melding van een verkeerd toegediend en/of een niet gegeven medicijn volgens de procedure van de organisatie.

Complicaties

Complicaties tijdens de handeling	Handelwijze
Doseersysteem blokkeert bij instellen.	Er zit onvoldoende insuline in de pen. Neem een nieuwe pen.
Te veel aantal eenheden ingesteld.	Draai de doseerknop terug tot het juiste aantal eenheden.

Benodigdheden

- toedienlijst
- navulbare insulinepen
- pennaald (passend bij de pen)
- gebruiksinstructie insulinepen
- gaasjes
- naaldenbeker
- afvalbak

Werkwijze

Zorg voor dubbele controle van de insulinepen.

- 1. Neem kennis van de gebruiksinstructie van de insulinepen.**
- 2. Pas handhygiëne toe.**
- 3. Maak een schoon werkveld en zet de benodigdheden binnen handbereik.**
- 4. Verwijder de beschermdop van de insulinepen.**
- 5. Controleer de insulinepen en de gegevens van de cliënt.**
 - naam en geboortedatum cliënt
 - vervaldatum en de aanbreekdatum
 - kleur en substantie
 - temperatuur (kamertemperatuur)
 - toedieningswijze
- 6. Vergelijk de insulinepen met de toedienlijst.**
 - soort
 - dosering
 - toedieningstijdstip
- 7. Controleer of er voldoende insuline in de insulinepatroon aanwezig is. Neem zo nodig een nieuwe insulinepatroon.**

Wanneer er een nieuwe insulinepatroon in de pen geplaatst moet worden.
- 8. Plaats de nieuwe insulinepatroon in de insulinepen volgens de gebruiksinstructie. Zorg voor veilige afvoer van de lege insulinepatroon via KCA of via apotheker.**

- a. **Draai de patroonhouder los, verwijder de oude patroon uit de patroonhouder.**
- b. **Duw de injectieschroef terug in de insulinepen.**
- c. **Plaats de nieuwe insulinepatroon met het smalle uiteinde in de patroonhouder.**
- d. **Draai de patroonhouder met de insulinepatroon vast op de insulinepen.**

9. Meng troebele insuline door de pen voor gebruik minimaal 10x te zwenken, niet schudden.

10. Draai de naald nog in de naaldverpakking op de insulinepen en verwijder de naaldverpakking.

- a. **Verwijder de bescherm laag van de naaldverpakking.**
- b. **Draai de naald met de naaldverpakking op de insulinepen.**
- c. **Verwijder de verpakking van de naald.**

11. Ontlucht en controleer of er insuline door de pennaald komt door 2 IE insuline weg te spuiten. Spuit en/of schud resterende insuline op een gaasje.

- a. **Draai de doseerknop van de insulinepen naar 2 IE insuline.**
- b. **Houd de insulinepen met de pennaald naar boven of beneden, druk met de duim de doseerknop in totdat er een druppel insuline op de punt van de pennaald verschijnt.**
- c. **Herhaal zo nodig de stappen a en b totdat een druppel insuline op de punt van de de pennaald verschijnt.**
- d. **Houd de insulinepen met de pennaald naar beneden en spuit en/of schud resterende insuline op een gaasje.**

12. Stel het juiste aantal eenheden insuline in volgens de gebruiksinstructie van de insulinepen, door de doseerknop naar het gewenste aantal IE insuline te draaien.

13. Vraag de cliënt de injectieplaats te ontbloten en zich te ontspannen. Controleer of de injectieplaats schoon en droog is.

14. Neem de insulinepen in de injecterende hand.

15. Steek de naald loodrecht in de huid in het onderhuidse weefsel, minimaal 1 cm verwijderd van de vorige injectieplaats, in een roterend schema.

16. Fixeer de insulinepen met de niet-injecterende hand om onverwachte bewegingen op te vangen.

17. Druk met de duim van de injecterende hand de doseerknop van de insulinepen in. Houd de doseerknop ingedrukt en laat de pennaal minstens 10 tellen in de huid om alle insuline goed in te laten stromen.

18. Controleer of de doseerknop op 0 staat.

19. Trek de pennaal uit de huid, let op het verschijnen van de rode indicator aan de zijkant van het beschermkapje dat automatisch over de naald schuift. Houd een gaasje voor de opvang van een eventuele bloeddruppel gereed. Masseer de huid niet.

20. Verwijder de pennaal (verwijder de pennaal zonder beschermkapje aan de penzijde eerst met de naaldverpakking) en doe de naald in de naaldenbeker.

21. Plaats de beschermdop op de insulinepen.

22. Ruim de materialen op.

23. Pas handhygiëne toe.

24. Teken toedienlijst af of noteer tijdstip, soort medicijn, concentratie, hoeveelheid, wijze van toediening, plaats en noteer bevindingen.